

แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของ
โรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

**The Guidelines for Supervision Administration on New Normal
Education of Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary
Educational Service Area Office 3**

วันที่รับบทความ: 30 ก.ค. 64

วันที่แก้ไขบทความ: 12 ก.พ. 65

วันที่ตอบรับ: 20 ก.พ. 65

สุพัตรา บุตรมี¹

Suphattra Butmee¹

สุวดี อุปปินใจ²

Suwadee Ouppinjai²

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว³

Somkiet Tunkaew³

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020).

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ อาจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Lecturer in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหาร และคณะครู โรงเรียนบ้านเวียงพาน จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ค่า Priority Need Index : PNI วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม ดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.29 ด้านที่สูงที่สุด คือ การวางแผน รองลงมาคือภาวะผู้นำ การควบคุม การจัดการองค์กร และการประเมินผล ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 นำเสนอ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านภาวะการเป็นผู้นำ 4) ด้านการควบคุม และ 5) ด้านการประเมินผลการสอน

คำสำคัญ : การนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

Abstract

The objectives of this study were (1) to examine the needs of supervision administration on new normal education of Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3; (2) to develop the guidelines for supervision administration on new normal education of Ban Wiang Phan School. The data sources involved 60 participants including administrators, chief of administrator and teachers at Ban Wiang Phan School. The research instruments were questionnaire and interview. The statistics for data analysis were PNI, mean, standard deviation, and content analysis was used for summarizing and formulating tables and reports in narrative format. The results showed that:

1. The needs of supervision administration on new normal education for Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, in overall, revealed PNI at 0.29. The aspect showing the highest PNI was planning, followed by leadership, controlling, organizing, and evaluation respectively.

2. The guidelines for supervision administration of Ban Wiang Phan School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 were proposed within 5 aspects i.e. (1) Planning (2) Organizing (3) Leadership (4) Controlling and (5) Assessment and Evaluation.

Keywords: Supervision, Learning, New Normal Education

บทนำ

ปัจจุบันการระบาดของไวรัสโคโรนา พ.ศ. 2562–2563 เป็นการระบาดทั่วโลก โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทาง สาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม 2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่ว ในวันที่ 11 มีนาคม 2563 จากเดิมที่เรา

คิดว่าเรื่องโรคระบาดอาจเป็นเรื่องไกลตัว เราเห็นการแพร่ระบาดของ โรคซาร์สและพบเจอกับวิกฤตต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่เราไม่เคยคิดว่ามันจะมาถึงตัว จนกระทั่ง โควิด-19 มาถึง และก่อให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลก วันนี้ทุกคนจึงตระหนักเพิ่มขึ้นว่าวิกฤตที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทำให้ชีวิตไม่เหมือนเดิม สังคมจึงต้องเตรียมพร้อมหลายเรื่อง ความไม่เหมือนเดิมหลัง ต้องเผชิญกับวิกฤต โควิด-19 เริ่มต้นจากชีวิตของคนเราที่เปลี่ยนแปลงไป ขณะที่หลายหน่วยงานองค์กรต่างปรับความคิด พฤติกรรม และวิธีการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น จากเดิมคนทำงานมักให้ความสำคัญกับ Work Life Balance สร้างสมดุลระหว่างชีวิตงานและชีวิตส่วนตัวเป็นสำคัญ (ชัยชนะ มิตรพันธ์, <https://www.etcha.or.th/content/new-normal-after-covid-19.html>, 2563)

เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลายๆ ภาคส่วนเริ่ม พูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมา การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิด คำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิม จริงหรือไม่ที่ เราสามารถเปลี่ยนวิกฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสด้านการศึกษา จากความผิดปกติแบบใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม (New Abnormal) ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องอยู่ให้รอด ต้องปรับตัว เพราะวิกฤตโควิด- 19 เป็นบททดสอบของความจำเป็นครั้งใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น (พัชรารัตน์ ดวงชื่น, 2563 : 785)

การจัดการศึกษาในหลายประเทศมีการปรับเปลี่ยนปรับตัว ปรับรูปแบบเพื่อ การแก้ปัญหาในช่วงสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ซึ่งมีการเปลี่ยนรูปแบบ และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนจำนวนมากทั่วโลก ในประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นประเทศที่มีการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 อย่างหนักตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา จนรัฐบาลมีคำสั่งปิดร้านค้า สถานที่สาธารณะ รวมถึงโรงเรียน International School of Monza ซึ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งในประเทศอิตาลี ได้เริ่มการเรียนการสอนแบบ

ออนไลน์ทันทีที่มีคำสั่งปิดโรงเรียนจากรัฐบาล ด้วยการถ่ายคลิปลิวดิจิทัลและนำคุณครู ผู้ปกครอง และนักเรียนถึงแนวทางการเรียนการสอนเพื่อป้องกันความวุ่นวายที่อาจเกิดขึ้น หลังจากนั้น 5 สัปดาห์ โรงเรียนประสบความสำเร็จในการสอนแบบออนไลน์ แม้ว่าทั้งคุณครู ผู้ปกครอง และ นักเรียนอาจยังไม่คุ้นเคย แต่ก็สามารถทำได้โดยไม่มีปัญหา คุณครู และนักเรียนสามารถแชร์ ข้อความผ่านกระดาษโพสต์อิทจำลอง ทำงานเดี่ยว งานกลุ่ม และปรึกษากับคุณครูได้ผ่าน ช่องทางออนไลน์ รวมถึงโรงเรียนตัดสินใจเพิ่มเวลาเรียนให้มากกว่าเดิมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ อีกด้วย (ปราณ สุวรรณทัต, 2563 : 7) สำหรับประเทศไทย ความท้าทายในครั้งนี้ไม่ใช่แค่การแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์โควิด-19 เท่านั้น แต่ควรเป็นการ “เปลี่ยนวิกฤตให้เป็น โอกาส” ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม ดังนั้นมาตรการการเรียนรู้ออนไลน์ของไทยจึงไม่ควรปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้อง สอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์, <https://brandinside.asia/%E0%B9%89how-covid-19-transform-education-system/>, 2563)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นภารกิจหลักที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ให้สำเร็จจะต้องพัฒนาสถานศึกษาทั้งในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน ได้แก่ การปฏิรูประบบบริหาร การจัดการศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557 : 14) โดยจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและควบคู่กันไป ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะนำกระบวนการบริหารจัดการศึกษาไปสู่ชุมชน ท้องถิ่น ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุมาตรฐาน ของหลักสูตรและมาตรฐานของชาติที่กำหนดไว้ ซึ่งการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษามากที่สุด เพราะเป็นการดำเนินงานโดยบุคลากรของสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนย่อมจะเข้าใจปัญหาและรู้ข้อมูล

ภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงใช้กระบวนการนิเทศภายใน เข้าไปแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง (เกรียงศักดิ์ เรื่องแสง, 2550 : 2)

ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาโดยอาศัยนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ ประสานงาน ให้คำปรึกษา หรือสนับสนุน วางแผนให้เกิดการนิเทศภายในตลอดจนการบริการและการอำนวยความสะดวก เป็นผู้จัดการประเมินผลและให้ขวัญกำลังใจในการนิเทศ (วรสิทธิ์ วรณพษ์, 2552 : 49) การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่มีมุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพ ในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการนิเทศซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถช่วยเหลือครูและผู้บริหารให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและให้ครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้บรรลุตามมาตรฐานของการศึกษา โดยเฉพาะผู้นิเทศที่ต้องการความรู้ ประสบการณ์ทักษะต่าง ๆ ในการนิเทศ ต้องการการสนับสนุน ต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศก็ต้องการการดูแลเอาใจ ต้องการขวัญและกำลังใจ และการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548 : 13)

ในการจัดการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ เป็นความท้าทายในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องผสมผสาน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ สถานศึกษาจะต้องปรับตัวรับมือกับการเรียนออนไลน์ หรือสร้างรูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ ที่เหมาะสมและได้คุณภาพ จากเหตุการณ์วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในครั้งนี้ ซึ่งเป็น “โรคใหม่” และได้สร้างระบบ “โลกแห่งการเรียนรู้ใหม่” เป็นการบังคับให้การศึกษาต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยและเทคโนโลยีในช่วงเวลาสั้นๆ รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส ปฏิรูปการศึกษาที่มีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้น และเป็นตัวเร่งของการพัฒนาสร้างรูปแบบการเรียนรู้อะหลากหลายช่องทางและหลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างระบบการพัฒนาการศึกษา (สมพร ปานคำ, 2563 : 3-4) ในเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในยุควิถีใหม่ จึงต้อง

มีปรับเปลี่ยนวิธีการในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ที่ใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพ การศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้การเรียนรู้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหาร เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับคุณครูและนักเรียน จึงย่อมทราบถึงปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การนิเทศภายในโรงเรียนจะสนองตอบความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด (กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์, shorturl.at/hoxS5, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ซึ่งต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์การจัดการคุณภาพการศึกษาในสถานการณ์ Covid-19 ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ให้การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นพลังในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู พัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และเพิ่มประสิทธิภาพ ความสามารถในการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมของครูผู้สอน หรือได้รับข้อเสนอแนะส่งเสริมที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ มีความสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักการจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2540 ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้

1.1 ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ of โรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1.2 ทราบถึงแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ of โรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ of โรงเรียน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ of โรงเรียนบ้านเวียงพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน และครูจำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 60 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ of โรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามกรอบ

แนวคิดด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยได้สังเคราะห์กระบวนการนิเทศแล้วได้
ข้อสรุปนำมากำหนดดังนี้

2.1 การบริหารงานการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดกระบวนการ
บริหารงานนิเทศของ (Allen, 1958 : 125), ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ (2542 : 12; อ้างอิงจาก
Harris 1985 : 63)

2.1.1 การวางแผน (Planning)

2.1.2 การจัดการองค์กร (Organizing)

2.1.3 ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading)

2.1.4 การควบคุม (Controlling)

2.1.5 การประเมินผล (Appraising)

2.2 ขอบข่ายการนิเทศวิธีใหม่ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ของ
วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2563 : 45)

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรวิธีใหม่

2.2.2 การจัดการเรียนรู้วิธีใหม่

2.2.3 การพัฒนาครูวิธีใหม่

2.2.4 การประเมินผลการสอนวิธีใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้
วิธีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา
เขต 3 ประกอบด้วย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 4
คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน และครูจำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถาม (เชิงปริมาณ)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความต้องการจำเป็น (PNI) นำเสนอรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย

ประชากรที่ใช้ศึกษา ผู้ให้ข้อมูลที่เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 1 คน 2) รองผู้อำนวยการ 3 คน 3) ครูวิชาการ 1 คน 4) ครูวิชาการช่วงชั้น 4 คน 5) ศึกษานิเทศก์ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (เชิงคุณภาพ)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลโดยการนำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหาร และคณะครู โรงเรียนบ้านเวียงพาน จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ค่า Priority Need Index : PNI วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเนื้อหาสำคัญ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม ดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือด้านการวางแผน (PNI = 0.31) รองลงมาคือ ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (PNI = 0.30) การควบคุม (PNI = 0.29) การจัดการองค์กร (PNI = 0.28) และการประเมินผลการสอน (PNI = 0.27)

2. แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 นำเสนอ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน (P - Planing)

1.1 ควรมีวางแผนและการระดมสมอง ในการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรวิถีใหม่ โดยครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตามบริบทและสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่การนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียน

1.2 ควรมีการวางแผนสำรวจ วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูตามแนวคิดครูวิถีใหม่ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

1.3 ควรมีการกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนิเทศวิถีใหม่อย่างเป็นระบบ

1.4 ควรตระหนักถึงปัญหาในการบริหารงานนิเทศวิถีใหม่ และหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น

2. ด้านการจัดการองค์กร (O - Organizing)

2.1 มีการกำหนดโครงสร้าง และกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความถนัด

2.2 ควรสร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงานในการทำงานร่วมกัน

2.3 อำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการสอนให้ครู

2.4 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร พัฒนานตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อทำ
ให้จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading)

3.1 ควรให้คำปรึกษา แนะนำ ระหว่างกระบวนการนิเทศการจัดการ
เรียนรู้วิถีใหม่อย่างเป็นกัลยาณมิตร

3.2 ควรสร้างแรงจูงใจให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการยกย่อง
เชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ ส่งเสริมความก้าวหน้าของครู
ให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น

4. ด้านการควบคุม (C - Controlling)

4.1 ควรใช้เทคนิคในการนิเทศที่หลากหลายในการช่วยเหลือแก้ไข
ข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

4.2 ควรสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา ให้แก่ครูและบุคลากร และยอมรับ
ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เต็มใจ

4.3 ควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ผู้รับการนิเทศ

5. ด้านการประเมินผล (A - Appraising)

5.1 ควรตัดสินประเมินค่าผลการจัดการเรียนรู้ในช่องทางที่หลากหลาย
ตามสภาพจริง ให้ผู้รับการนิเทศสามารถประเมินตนเองได้

5.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

อภิปรายผล

1. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของ
โรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority
Needs Index: PNI) ของการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวางแผน

ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : ๗) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การเรียนออนไลน์ยุค โควิด-19 : วิกฤตหรือ โอกาสการศึกษาไทย พบว่า กระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีการเตรียมการที่ดี ไม่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเรียนการสอนออนไลน์ให้คนทุกกลุ่มเข้าใจ นโยบายของกระทรวงฯ กับแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน ไม่สอดคล้องกัน และผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้อย่างเท่าเทียม เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน เสี่ยงสะท้อนจากการสอบถามและสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีข้อดี คือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทำให้ผู้ปกครอง ใส่ใจดูแลบุตรหลานของตนเองมากขึ้น มีความปลอดภัยจากการติดเชื้อ เนื่องจากไม่ต้องไปรวมกันที่โรงเรียน และมีข้อเสีย คือ กระทรวงศึกษาและสถานศึกษาขาดความพร้อมในการเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เขตพื้นที่การศึกษา ที่เป็นตัวกลางระหว่างกระทรวงฯ และสถานศึกษา รับเพียงนโยบายแต่ขาดการปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องทำรายงานส่งเขตพื้นที่ฯ เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูและ สถานศึกษา ไม่มีการสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสม เนื้อหาสาระที่สอนออนไลน์บางเรื่องเก่าและล้าสมัย และในเด็กเล็กไม่เหมาะกับวิธีการเรียนการสอนออนไลน์ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะให้นำบทเรียนมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) เพราะสะดวก ยืดหยุ่น สามารถเรียนซ้ำในเรื่องที่ไม่เข้าใจได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การวางแผนการนิเทศ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานนิเทศ โดยการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันวิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงาน โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนา การนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า

2.1 ด้านการวางแผน (P - Planning) ควรมีการวางแผน สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการในด้านหลักสูตร และระดมสมองในการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรวิถีใหม่ โดยคำนึงถึงปัญหาในการบริหารงานนิเทศวิถีใหม่ และหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น มีการกำหนด

ขั้นตอน วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนิเทศวิธีใหม่อย่างเป็นระบบชัดเจน สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากร ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูตามแนวคิดครูวิธีใหม่ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้วิธีใหม่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตามบริบทและสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่การนิเทศการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสันติ หัตถ์ (2563 : 11-12) ที่ได้วิจัยเรื่องระบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนนิเทศด้านการจัดการเรียนรู้ การกำหนดกลยุทธ์ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ การกำกับติดตามนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยควรมีการประชุมวางแผนเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำไปใช้ได้เข้าใจ และยังคงสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2563 : 98-99) ได้กล่าวถึงประเด็นที่ 7 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัลไว้ว่า ควรออกแบบหรือดำเนินกรนโยบายควรอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและการสำรวจความต้องการทั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ทุกหน่วยงานตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติควรมีแผนสำรองและมาตรการการจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของของการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในรอบที่ 2 หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการวางแผนหากได้สำรวจความต้องการเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ทุกคน ร่วมกันในการระดมสมองและในการพัฒนาสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้น จะทำให้วางแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่เป็นระบบ มีขั้นตอน และตั้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนทุกคนมีความตระหนักและเข้าใจวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ ทำให้มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้อง กับบริบทและทันต่อสถานการณ์

2.2 ด้านการจัดการองค์กร (O - Organizing) ควรกำหนดโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ตามความถนัด สร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงานในการทำงานร่วมกัน โดยอำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ครู ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร พัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น

เพื่อให้จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563 : 2) ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน ในระยะที่ 1 ไว้ว่า จัดการเรียนการสอน ดำเนินการขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจาก กสทช. เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทางในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ ดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในโปรแกรมสำหรับให้บริการเผยแพร่เนื้อหาอิเล็กทรอนิกส์หรือ OBEC Content Center ชุดโปรแกรม และแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ดิวฟรี.com e-Book เป็นต้น รวมถึงเตรียม โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning กระทรวงศึกษาธิการ และยังคงสอดคล้องกับ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2563 : 99) กล่าวว่า ควรจัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงาน เพื่อการผลิตและพัฒนาครูสำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ให้ตรงตามความจำเป็นของประเทศในระยะแรกเน้นครูปฐมวัยและครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาควรกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความถนัด และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น สร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงานในการทำงานร่วมกัน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ของครู เพื่อให้จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading) ควรให้คำปรึกษา แนะนำ และเผยแพร่ความรู้วิชาการ ระหว่างกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ กระตุ้นการคิด ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นกัลยาณมิตร สร้างแรงจูงใจให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการยกย่อง เชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทาง

การศึกษาที่เป็นมืออาชีพ ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 4) ซึ่งได้กล่าวว่านักวิเคราะห์การศึกษาของสภาเศรษฐกิจโลก ได้เสนอแนะแนวทางแห่งอนาคตเพื่อเปลี่ยนวิถีให้การศึกษาแก่คนรุ่นใหม่ สรุปสาระดังนี้ 1. การให้ความรู้ แก่พลเมืองโลกที่เชื่อมโยงถึงกันเป็นเรื่องสำคัญของโลกในทศวรรษหน้า โดยเชื่อมโยงความแตกต่างก้าวข้ามขอบเขตที่มีแต่เดิมให้เข้าใจและสร้างความร่วมมือกันได้ 2. นิยามบทบาทใหม่ของครูผู้สอน / นักการศึกษาให้ ชัดเจน โดยทบทวนและเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอน / นักการศึกษาที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนจากการบรรยายให้ความรู้ เป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ 3. สอนทักษะชีวิตสำหรับอนาคต นั่นคือ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างความฉลาดทางอารมณ์ การทำงานได้หลากหลาย และทักษะในการสร้างเอกภาพของทีม และ 4. ปลดล็อกเทคโนโลยี โดยการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม ที่ยึดหยุ่นต่อการเข้าถึงความรู้ของผู้เรียนทั่วโลก สร้างกระบวนการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้นิเทศควรมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู สามารถสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ กับความคิดเห็นของครู เพื่อช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ และการพูดส่งเสริมกระตุ้น จูงใจ ให้กำลังใจครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้นิเทศต้องเป็นนักฟังที่ดี สามารถพัฒนาการนิเทศโดยใช้ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ครู ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้นิเทศควรมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาครู สามารถสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ กับความคิดเห็นของครู เพื่อช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ และการพูดส่งเสริมกระตุ้น จูงใจ ให้กำลังใจครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้นิเทศต้องเป็นนักฟังที่ดี สามารถพัฒนาการนิเทศโดยใช้ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ครู

2.4 ด้านการควบคุม (C - Controlling) ควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ผู้รับการนิเทศ ชมเชยเมื่อผู้ถูกนิเทศกระทำถูก และใช้เทคนิคในการนิเทศที่หลากหลายใน

การช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ โดยสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา ให้แก่ครูและบุคลากร และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ เต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : ค) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย จาก การศึกษาบทเรียนจากต่างประเทศ พบว่า จีน ใช้หลักคิด “นอกกรอบ” ในการแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้า จัดการปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับจังหวัดและโอกาส วาง แนวทางการดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเป็นการประสานความร่วมมือของ ทุกภาคส่วนเพื่อแก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกัน เช่น อังกฤษ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้ เกิดประโยชน์สูงสุดผ่านการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาร่วมผลิตสื่อการสอน มีการเผยแพร่ บทเรียนทางออนไลน์ตามหลักสูตรการเรียนของเด็กในทุกระดับชั้น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียน ทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ รัฐบาลอังกฤษได้มีการสนับสนุนแล็ปท็อป อุปกรณ์ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 4G โด้ะเขียนหนังสือให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนไม่สามารถเข้าถึง การเรียนออนไลน์ได้ เกาหลีใต้มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ใน 3 รูปแบบ อันได้แก่ 1. การเรียนการสอนแบบ Real Time ผ่านการใช้ Video Conference 2. การเรียน การสอนตามเนื้อหาสาระ โดยการใช้วิดีโอที่โรงเรียนเป็นผู้ผลิตเอง และ 3. การเรียนการสอน โดยอาศัยงานที่ได้รับมอบหมายเป็นฐาน ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้เปิดโอกาสให้โรงเรียน เลือก วิธีการที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และญี่ปุ่นยึดหลักการสำคัญ 2 ประการ อันได้แก่ 1. การบริหารจัดการโดยใช้วิธีเข้าเรียนแบบเหลื่อมเวลา Staggered Attendance ตามหลักการ 3 Cs คือ หลีกเลี่ยงพื้นที่ปิด หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัด และหลีกเลี่ยง การสื่อสารกัน อย่างใกล้ชิด 2. จัดให้มี School Attendance Day ในระยะเวลาที่มีการปิดเรียน โดยมอบหมาย ให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับแผนปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษา (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2563 : 98-99) ได้กล่าว ว่า ควรมีการประยุกต์ใช้โปรแกรมออนไลน์ที่ให้บริการโดยทั่วไป อาทิ Zoom Google Meet Microsoft Team ในกรณีที่สามารถใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้และให้ความรู้ถึง กระบวนการใช้งาน จัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย อันได้แก่ DLTV โปรแกรมออนไลน์ (Zoom Google Meet Microsoft Team) สื่อการเรียนการสอนแบบ

Offline การจัดการเรียนการสอนผ่านการสอนสด (LIVE) เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการนิเทศจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ควรต้องมีการนิเทศที่หลากหลาย ในการช่วยแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ผู้นิเทศควรสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับการนิเทศโดยมีการนิเทศที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ

2.5 ด้านการประเมินผล (A - Appraising) ควรตัดสินใจประเมินค่าผลการจัดการเรียนรู้ในช่องทางที่หลากหลายตามสภาพจริง ให้ผู้รับการนิเทศสามารถประเมินตนเองได้ และมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาคริชา ชาญเกลี้ยง (2562 : 16-17) รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครู ระดับมัธยมศึกษา รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การวัดผลและประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ มีการช่วยเหลือ สนับสนุนจาก ศึกษานิเทศก์ ครูได้ทบทวนความรู้การวิจัย แก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างผลงานของครู การใช้วิธีการนิเทศแบบผสมผสาน เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการนิเทศ ติดตาม และให้ข้อมูลสารสนเทศ และยังคงสอดคล้องกับ สันติ หัดดี (2563 : 11-12) ระบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา และการรายงานผล การนำการวิจัยไปใช้ในหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เนื่องมาจากการตัดสินใจประเมินผลควรมีวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการนิเทศ ติดตาม และมีระบบการนิเทศที่สามารถช่วยให้ผู้รับการนิเทศได้รับการกระตุ้น โดยผู้รับการนิเทศที่สามารถประเมินตนเองได้ และมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ และยังคงสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 24) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 : วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย กรณีศึกษาในต่างประเทศ เรื่องแนวทางจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมาตรการเตรียมพร้อม สำหรับ “เปิดโรงเรียน” หลังสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งกล่าวถึงการประเมินผลไว้ว่า ควรปรับวิธีการ

วัดประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น อีกทั้งมีการปรับโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอนใน บางรายวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใกล้ชิดกัน ให้เลื่อนไปเรียนทอมหน้าหรือปีหน้า และจัดการ เรียนการสอนทันทีในรายวิชาที่สามารถเรียนผ่านออนไลน์ได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการตัดสินใจ ประเมินผลควรมีวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในกรณีเกิด ติดตาม และมีระบบการนิเทศที่สามารถช่วยให้ผู้รับการนิเทศได้รับการกระตุ้น โดยใช้ การนิเทศที่สามารถประเมินตนเองได้ และมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนรู้วิถีใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาผู้บริหาร โรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการ บริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน (Planning) พบว่า มีความต้องการกำหนดขั้นตอนใน การนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่อย่างเป็นระบบ ดังนั้น ควรมีการวางแผนสำรวจ วิเคราะห์ ความต้องการในด้านหลักสูตร และระดมสมองในการวิเคราะห์พัฒนาหลักสูตรวิถีใหม่ โดยคำนึงถึงปัญหาในการบริหารงานนิเทศวิถีใหม่ และหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น มีการกำหนด ขั้นตอน วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการนิเทศวิถีใหม่อย่างเป็นระบบ ชัดเจน สร้างความรู้ความ เข้าใจให้แก่ครูและบุคลากร ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตามบริบทและสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่การนิเทศ การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียน

1.2 ด้านการจัดองค์กร (Organizing) พบว่า มีความต้องการสร้างความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงาน ดังนั้น ควรกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ตาม ความถนัด สร้างความเข้าใจ ความสามัคคี และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงานในการ ทำงานร่วมกัน โดยอำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนให้ครู ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อให้

ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อให้จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L - Leading) พบว่า มีความต้องการความสามารถในการเผยแพร่ด้านวิชาการ ดังนั้น ควรให้คำปรึกษา แนะนำ และเผยแพร่ความรู้วิชาการระหว่างกระบวนการนิเทศเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ กระตุ้นการคิดผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นกัลยาณมิตร สร้างแรงจูงใจให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการยกย่อง เชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น

1.4 ด้านการควบคุม (Controlling) พบว่า มีความต้องการคำชมเชยเมื่อถูกกระทำถูกต้อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น ควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ผู้รับการนิเทศ ชมเชยเมื่อผู้นิเทศกระทำถูกและใช้เทคนิคในการนิเทศที่หลากหลายในการช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ โดยสร้างความเชื่อถือศรัทธา ให้แก่ครูและบุคลากร และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เต็มใจ

1.5 ด้านการประเมินผล (Appraising) พบว่า มีความต้องการกระบวนการวัดประเมินผล ครูผู้สอนที่ชัดเจน ดังนั้น ควรตัดสินใจประเมินค่าผลการจัดการเรียนรู้ในช่องทางที่หลากหลายตามสภาพจริง ให้ผู้รับการนิเทศสามารถประเมินตนเองได้ และมีกรวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการนำแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพานไปใช้ในการทดลองใช้จริง

2. ควรมีการค้นหาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้ในภาพที่กว้างมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- _____. (2563). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนเปิดภาคเรียน 20 กุมภาพันธ์ 2563*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์. (2558). *การนิเทศการสอนในยุค 4.0*. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2563, จาก shorturl.at/hoxS5
- เกรียงศักดิ์ เรืองแสง. (2550). *การศึกษาระดับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปทุมธานี.*
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2563). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- ชาคริยา ชายเกลี้ยง. (2562). *รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยจุฬานาครทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 10(6), 5257-5359.*
- ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). *ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ New Normal หลังวิกฤตโควิด-19*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563. จาก <https://www.etcha.or.th/content/new-normal-after-covid-19.html>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับมือกับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19. *วารสารศิลปะการจัดการ*. 4(3), 783- 795.
- ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ. (2542). *การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ*.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภูมิมา ภิญญินวัฒน์. (2563). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19 :*
จาก บทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม
2563, จาก <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2563). *การออกแบบการเรียนรู้ใน New Normal*.
กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรสิทธิ์ วรรณพงษ์. (2552). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการนิเทศภายใน
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.*
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
นครราชสีมา.
- สมพร ปานดำ. (2563). *พลิกวิกฤตสู่โอกาสของอาชีวศึกษาไทยบนความปกติใหม่.*
วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 7(5), 3-4.
- สันติ หัดดี. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสาร
สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 9(5), 72-76.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนการสอน
ทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(COVID-19)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2563). *รายงาน เรียนออนไลน์
ยุค โควิด-19 : วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- Allen L. A. (1958). *Management and Organi Zation*. New York: McGraw-Hill.